

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

ZPŮSOBY VYHODNOCOVÁNÍ ÚSPĚŠNOSTI MODELŮ SOCIÁLNÍHO BYDLENÍ

Duben 2020

„Pilotní ověření implementace systému sociálního bydlení v obci Veselíčko“ projekt reg. č.
CZ.03.2.63/0.0/0.0/16_128/0006203, spolufinancovaný z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu
zaměstnanost a státního rozpočtu ČR

1. ÚVOD.....	3
2. SOCIÁLNÍ BYDLENÍ.....	4
2.1 Rozlišení formy sociálního bydlení:.....	4
3. MODEL Y SOCIÁLNÍHO BYDLENÍ.....	6
3.1 Převod stávajícího bydlení do režimu sociálního bydlení - prevence ztráty bydlení	6
3.2 Housing ready.....	6
3.3 Housing First.....	7
4. ZPŮSOBY VYHODNOCOVÁNÍ ÚSPĚŠNOSTI MODELŮ SB.....	9
4.1 Vyhodnocování úspěšnosti SB	9
4.2 Klíčové otázky pro hodnocení	10
4.2.1 Udržení bydlení	10
4.2.2 Zlepšení zdravotního stavu a životní spokojenosti klientů.....	11
4.2.3 Zlepšení sociální integrace klientů programu	11
4.2.4 Nákladová efektivita Bydlení především	11
5. ZÁVĚR	12
PŘÍLOHY:.....	13
LITERATURA:.....	14

1. ÚVOD

Tento dokument vznikl jako jeden z výstupů projektu „Pilotní ověření implementace systému sociálního bydlení na lokální úrovni v obci Veselíčko“, v rámci KA4 Spoluzpráce s MPSV. Projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem v rámci Operačního programu Zaměstnanost a státním rozpočtem České republiky.

Cílem metodického materiálu je uvést způsoby vyhodnocování úspěšnosti modelů sociálního bydlení. Modely sociálního bydlení nejsou součástí žádné zákonné normy nebo vyhlášky. Následující pojetí modelů sociálního bydlení tedy vychází z praxe ve Veselíčku a z definice jednotlivých modelů sociálního bydlení, které se uplatňují v ČR a v zahraničí.

Obdobně je tomu v případě vyhodnocování úspěšnosti jednotlivých modelů. Jelikož neexistuje zákon či metodický rámec, umožňující vyhodnocování úspěšnosti, sestavili jsme vlastní způsoby vyhodnocování, které vychází z naší zkušenosti a z praxe v ČR a v zahraničí.

2. SOCIÁLNÍ BYDLENÍ

Vymezení pojmu sociální bydlení není jednotně definováno ani u nás ani v zahraničí. Podle Evropského parlamentu se za sociální bydlení považuje především státem dotované bydlení, zahrnuje se i bydlení družstevní, bydlení zajištěné politickými a neziskovými organizacemi či pronájem vypočítaný podle příjmů.

Charakteristika systému sociálního bydlení:

- Bydlení vzniklo nebo je provozováno za využití veřejných prostředků.
- Výše nájemného je omezena na nižší než tržní úroveň.
- Přidělení bydlení závisí na úradech a na splnění určitých sociálních kritérií, trh nehraje roli¹.

Evropská unie, většina členských států se při jeho vymezení shoduje na třech základních prvcích: smyslem sociálního bydlení je obecný zájem, jeho účelem je zvýšení nabídky cenově dostupného sociálního bydlení výstavbou, správou či nákupem sociálního bydlení a cílem je definování cílových skupin na základě sociálně-ekonomického statusu nebo přítomnosti rizikových faktorů.

2.1 Rozlišení formy sociálního bydlení:

Vlastnictví

Vlastnictví bydlení je ve většině případů řešeno pronájemem, ale vyskytují se i země, kde je možné bydlení odkoupit – to je možné hned nebo formou částečného vlastnictví, kdy zájemce zaplatí část bytu a zbytek splácí nájemným. Ve většině zemí se poskytuje nájemní bydlení.

Poskytovatel služby

Poskytovatelem sociálního bydlení jsou různé zúčastněné osoby, jako místní orgány veřejné správy, veřejné korporace, neziskové asociace a společnosti, případně asociace a společnosti s omezeným ziskem, družstva a v některých případech dokonce i soukromí developři a investoři.

Cílová skupina

Nejčastějším kritériem pro získání sociálního bydlení je obvykle výše příjmů cílové skupiny. Dalšími kritérii pro přidělování bydlení jsou například bytové podmínky domácností, bezdomovectví, nezdravé či přelidněné bydlení nebo nucené soužití.

Financování systému sociálního bydlení.

Některé státy financují sociální bydlení ze svého rozpočtu, jinde je poskytovatelem soukromý sektor, který je do značné míry závislý na bankovních půjčkách, hypotékách, veřejných grantech či půjčkách, nabídce vhodných obecních pozemků za pobídkové ceny, daňovém zvýhodněním poskytovatelům. Bytové projekty se financují rovněž ze soukromých prostředků bytových organizací či příspěvků nájemníků. Stěžejní roli hraje také případná regulace nájemného či nastavení systému příspěvků na bydlení.

Různé přístupy jednotlivých členských zemí lze také vyvodit na základě aplikace různých modelů a politik sociálního bydlení.

Z hlediska přístupu domácností k sociálnímu bydlení, identifikujeme model univerzální a model cílený.

Podle **univerzálního přístupu** (též veřejně prospěšné bydlení) je bydlení primární veřejnou záležitostí a cílem sociálního bydlení je poskytovat celé populaci státu bydlení slušné kvality za dostupnou cenu.

V některých zemích si však místní orgány veřejné správy vyhražují možnost přidělit sociální bydlení přednostně domácnostem s naléhavou bytovou potřebou, u nás prioritním skupinám. Nájem za bydlení vychází z nákladů, pro znevýhodněné domácnosti existují dávky na bydlení. Cílem poskytování bydlení je i prevence sociálního vyloučení, univerzální model totiž svým nastavením vede v oblasti sociálního bydlení k sociální rozmanitosti z hlediska etnických i příjmových skupin, což by mělo zamezit vzniku sociálně vyloučených lokalit a posílit sociální soudržnost².

Cílený přístup je zaměřen na ty osoby a domácnosti, jejichž poptávku po bydlení slušné kvality za dostupnou cenu nedokáže uspokojit trh. V cíleném modelu jsou potenciální domácnosti, které jsou závislé na různých státních sociálních dávkách (například nezaměstnaní, postižené osoby, důchodci, matky samoživitelky či otcové samoživitelé). V rámci tohoto modelu lze identifikovat dva dílčí modely rozlišované podle typu, velikosti a kritérií přidělování bydlení v sektoru sociálního bydlení: jde o model všeobecný a reziduální³.

3. MODELY SOCIÁLNÍHO BYDLENÍ

Modely sociálního bydlení v současném pojetí

3.1 Převod stávajícího bydlení do režimu sociálního bydlení - prevence ztráty bydlení

Model se zaměřuje na následující cílové skupiny:

a) **cílovou skupinou tvoří stávající nájemci, kterým z nejrůznějších důvodů hrozí výpověď z nájemního bytu.** Nejčastější příčinou jsou dluhy na nájemném, může však jít i o další problémy týkající se sousedského soužití, zneužívání návykových látek, porušování domovního řádu nebo podmínek nájemní smlouvy, konflikty s pronajímatelem apod.

b) **cílovou skupinou tvoří majitelé bytů či domů, jimž hrozí ztráta vlastního bydlení.**

Příčina tohoto stavu spočívá zpravidla v neschopnosti vlastníka hradit své finanční závazky, z toho plynoucí exekuce a hrozba prodeje nemovitosti v dražbě. Sociální práce se zaměřuje na stabilizaci situace nájemce či vlastníka nemovitosti, aby nedošlo k ukončení nájemní smlouvy nebo aby majitel nepřišel o svůj byt či dům.

Výhodou tohoto modelu je skutečnost, že je-li jeho aplikace úspěšná, nedochází k vystěhování nájemce nebo ztráty bytu či domu u majitele a nutnosti hledat nové možnosti odpovídajícího ubytování.

Nevýhodou tohoto modelu je skutečnost, že je možné jej využít pouze u části osob z celkového množství osob v bytové nouzi dle typologie ETHOS. Konkrétně se jedná o osoby z operační kategorie „osoby ohrožené vystěhováním“, která je pouze jednou ze třinácti, jež typologie definuje. Model je uplatňován od 90. let 20. století s rozvojem sociální práce na obcích.

3.2 Housing ready

Jde o model vycházející z myšlenky, že schopnosti bydlet se musí člověk bez domova nejprve nebo znovu naučit. Jde o **prostupný systém** sestávající z několika úrovní, které musí jedinec úspěšně projít, aby se dostal na poslední, nejvyšší úroveň, kterou je získání samostatného standardního bydlení. To získává teprve tehdy, když je na to připraven (ready). Model prostupného bydlení je založen na principu sociální integrace a postupného zvyšování „kompetencí“ k bydlení člověka bez domova. Důraz je kladen na individuální přístup sociálních pracovníků ke klientovi s cílem komplexně řešit jeho tíživou životní situaci. Důležitou roli hraje motivace člověka bez domova postupovat dále na jednotlivé úrovně. Součástí modelu je princip zásluhovosti, který umožňuje člověku bez

domova postupovat v rámci prostupného systému výše. Model je nazýván i jako schodišťový systém⁶.

Tento přístup dělí bydlení do tří stupňů:

- krizové ubytování (okamžitá pomoc v bytové nouzi),
- tréninkové bydlení (upevňování kompetencí a návyků samostatného bydlení),
- dlouhodobé sociální bydlení.

Cílovou skupinou jsou z dle typologie ETHOS všechny osoby bez střechy, bez bytu, v nejistém či nevyhovujícím bydlení s výjimkou osob, na něž se zaměřuje metoda prevence ztráty bydlení, to v případě, že tyto osoby absolvovaly část nebo většinu úrovní prostupného systému.

Výhodou tohoto modelu je možnost zpravidla okamžitě reagovat na bytovou nouzi jedince a nabídnout mu ubytování, které sice neodpovídá standardu, ale umožní mu nezůstat na ulici. Nejčastěji se jedná o krizové ubytování (noclehárna, azylový dům), nebo ubytovnu.

Nevýhodou prostupného bydlení je nízká efektivita sociální integrace, „zacyklení“ uživatelů v nižších formách bydlení často spojená s recidivou bezdomovectví, nedostatečná kapacita sociálních pracovníků pro práci s osobami s potřebou velké míry komplexní podpory, nedostatek standardních bytů, nízká motivovanost lidí bez domova vyvíjet snahu řešit všechny své problémy a dostat všem povinností a požadavkům systému během relativně dlouhého časového období s nejistým výsledkem v podobě získání standardního bydlení. Model Housing ready neboli prostupného bydlení je v České republice uplatňován od 90. let 20. století a dosud je stále hlavním způsobem řešení problematiky lidí v bytové nouzi. Realizaci modelu zajišťují obce, které se zaměřují hlavně na sociální práci, a také neziskové organizace, které poskytují sociální práci jako součást registrovaných sociálních služeb určených pro danou cílovou skupinu (terénní programy, nízkoprahová denní centra, noclehárny, azylové domy, pobytové sociální rehabilitace, domy na půl cesty atd.). Dalšími aktéry tohoto modelu jsou i soukromé subjekty nebo obce provozující ubytovny⁴.

3.3 Housing First

Model Housing First neboli **bydlení především** vychází z teze, že zajištění standardního a samostatného bydlení (s ním spojená stabilizace) by mělo předcházet řešení jiných sociálních problémů, s nimiž se domácnost potýká. Tento koncept vyvinul kanadský psycholog a sociolog, Dr. Sam Tsemberis v New Yorku na začátku devadesátých let.

Model vždy prioritně řeší jednu z nejzásadnějších potřeb osob bez domova, a to potřebu stabilního bydlení, domova. Jakmile je tato potřeba uspokojena, vzniká prostor pro řešení dalších potřeb či problémů, které „již ubytovaný člověk“ pociťuje.

Cílem sociální práce je podpora bydlicího člověka, aby si udržel bydlení a aby byl schopen hradit nájem a žít bez konfliktů se svým okolím.

Tyto cíle korespondují se základními principy Housing First:

- 1) Bydlení je lidské právo.
- 2) Možnost volby a kontroly ze strany uživatelů služeb.
- 3) Oddělení bydlení a podpory.
- 4) Zaměření na zotavení.
- 5) Harm reduction.
- 6) Aktivitní zapojení bez donucení.
- 7) Individuální plánování.
- 8) Flexibilní podpora na tak dlouho, jak je potřeba.

Bydlení chápe model Housing First jako nepopiratelné lidské právo, které je spíše východiskem než cílem. Důležitým principem je oddělení zajištění bydlení od ostatních služeb a požadavků na klienta. Pro účinnost podpory při řešení dalších klientových problémů je však klíčová jeho stabilizace v samostatném a pro klienta bezpečném bydlení. Uživatel má možnost volby, zda bude spolupracovat se sociálním pracovníkem, nespolečná není sankcionována a nemá vliv na přidělení bytu nebo setrvání v něm. Podpora ze strany sociálního pracovníka je oddělena od správy bytu a výběru nájmu, aby nebyla narušena důvěra, kterou si budují sociální pracovník a klient mezi sebou navzájem.

V současné době se model Housing First zaměřuje na osoby s nejvyšší mírou potřeby sociální podpory, kterými jsou mimo osoby bez domova s psychiatrickou diagnózou a dlouhodobé bezdomovce i lidé bez domova závislí na alkoholu či drogách, ve špatném zdravotním stavu nebo s nejrůznějšími formami postižení včetně mentálního hendikepu. Jedná se o lidi, kteří i přes intenzivní podporu na nižších stupních prostupného systému nepostupují dále nebo se opětovně vrací do výchozího stavu člověka bez domova. Častým společným rysem těchto lidí, je absence sociální podpory a pomoci ze strany přátel či rodiny. Ve Spojených státech a Kanadě je tento model aktuálně využíván i pro rodiny s dětmi nebo mladé lidi bez domova. V Česku se tento model uplatňuje od roku 2016 v rámci projektu Rapid Re-Housing v Brně⁵.

Výhodou modelu Housing First je okamžité poskytnutí bydlení, což je logický a zároveň nejefektivnější způsob, jak ukončit bezdomovectví člověka. Navazující sociální práce se zaměřuje na řešení jeho skutečných potřeb a problémů, na zlepšení jeho zdravotního stavu, na podporu jeho životní spokojenosti a na rozvoj sociálních vazeb. Zvládne-li člověk uspět v těchto oblastech, je větší předpoklad, že se mu podaří uspět ve složitějších oblastech, jako je zařazení do pracovního procesu, rozvoj kompetencí bydlet samostatně bez podpory sociálního pracovníka, bez dluhů a bez konfliktů se sousedy, a zároveň se zvyšuje pravděpodobnost, že dosažení těchto cílů bude mít trvalý charakter.

Nevýhodou je skutečnost, že úspěch tohoto modelu závisí na kapacitách dostupného standardního bydlení a množství sociálních pracovníků, kteří se věnují cílové skupině. Jakmile jsou kapacity obojího nedostatečné, nelze model aplikovat.

4. ZPŮSOBY VYHODNOCOVÁNÍ ÚSPĚŠNOSTI MODELŮ SB

Hledání vhodného modelu pro reintegraci lidí bez domova. Otázkou je, zda bydlení až po přípravě nebo bydlení v první řadě.

V současnosti probíhá diskuse, zaměřená na hledání účinného modelu pro reintegraci bezdomovců v oblasti bydlení. Uvedené modely, Housing first a Housing ready, představují ideálně typické modely. Systémy fungující v praxi, často kombinují principy obou modelů.

Zhodnocení úspěšnosti modelů v praxi by znamenalo zhodnotit oba přístupy u skupin osob v čase. Vzhledem k velikosti cílové skupiny v naší obci a k možnosti nabídky sociálního bydlení, je tohle srovnání nemožné. Níže nabízíme pohled na zhodnocení úspěšnosti fungování modelu Housing first.

4.1 Vyhodnocování úspěšnosti SB

Vyhodnocování úspěšnosti sociálního bydlení je nedílnou součástí každého projektu z několika důvodů.

- Sbíráním dat o fungování a úspěšnosti projektu na individuální i systémové úrovni můžeme lépe předcházet problémům souvisejícím s jeho realizací a udržitelností.
- Data také mohou být dobrým argumentačním nástrojem při přesvědčování politické reprezentace, médií a veřejnosti o efektivitě a úspěšnosti přístupu k sociálnímu bydlení

U vyhodnocení projektů Housing First je velice podstatné sledovat **věrnost základním principům**, protože výzkumy ukazují, že čím více se projekt těchto principů drží, tím je úspěšnější. K ověření věrnosti principům slouží testy míry věrnosti.

Hodnocení by se dále měla věnovat **efektivnosti modelů**. V rámci tohoto typu vyhodnocování se sleduje celkové fungování projektu, nasíťování na služby v okolí, financování projektu a naplňování hlavních cílů projektu. Tento typ vyhodnocení umožňuje realizátorovi posoudit, zda projekt dosahuje kýžených výsledků, kam řadíme aspekty jako schopnost klientů si udržet bydlení, zdravotní stav, životní spokojenost klientů, sociální integraci klientů a nákladovou efektivitu programu⁷.

S těmito aspekty souvisí často kladená otázka: Co a jak měřit?

- Za prvé, je důležité měřit (dotazovat se) v pravidelných intervalech.

- Za druhé, dotazování by mělo proběhnout před zabydlením domácnosti (pro zachycení situace klienta před poskytnutím bydlení) a poté v pravidelných intervalech (např. po 12 měsících).
- Za třetí, je důležité, aby otázky položené domácnostem byly pokládány opakovaně/bylo možné opakovat, protože hlavním cílem je pozorovat změnu v čase.
- Za čtvrté, otázky by se měly zaměřovat především na:
 - duševní a fyzické zdraví (včetně užívání drog a konzumace alkoholu);
 - kvalitu života;
 - sociální integraci a zapojení do komunity;
 - ekonomickou integraci a soběstačnost⁵.

4.2 Klíčové otázky pro hodnocení

1. Podporu udržení bydlení a trvalého opuštění situace bezdomovectví (známou také pod názvem „housing retention“ – schopnost udržet si bydlení).
2. Zlepšení zdravotního stavu a životní spokojenosti klientů
3. Zlepšení sociální integrace klientů
4. Nákladová efektivita sociálního bydlení

Celková efektivita Bydlení především závisí na dosažení úspěchů v řadě faktorů souvisejících se zdravotním stavem, životní spokojeností a sociální integrací. Pokud je dosaženo úspěchů, je důležité je vnímat celkově v kontextu životní spokojenosti a konkrétní situace daného klienta programu Bydlení především.

Vyhodnocení Bydlení především může také zahrnovat evaluaci nákladové efektivity. Tento prvek hodnocení se zaměřuje na relativní ekonomickou efektivnost Bydlení především v porovnání s jinými modely služeb pro osoby bez domova. Vyhodnocení nákladové efektivity může také zahrnovat evaluaci toho, zda Bydlení především generuje větší úspory financí z veřejných rozpočtů.

4.2.1 Udržení bydlení

Udržení bydlení může být měřeno třemi hlavními způsoby:

1. Doba, po kterou klient programu žil ve stejném domově.

Jedná se o jednoduchý a srozumitelný indikátor. Pokud klient programu Bydlení především žije ve svém domově po dobu jednoho roku, jedná se o jasnou indikaci udržení bydlení.

2. Doba strávená v bytě v porovnání s dobou, kdy klient přespával a žil v jiných podmínkách.

Představuje indikátor toho, kolik nocí a kde se klienti programu Bydlení především vyskytují a umožňuje zaznamenávání relativních změn.

3. Pocity jednotlivců z jejich domovů.

Umožňuje hodnocení toho, jak se klienti cítí ve svém domově a jak se v něm zabydleli.

Umožňuje posouzení např.:

- zda se klient cítí ve svém domově fyzicky v bezpečí,
- zda si bydlení může dovolit,
- zda má bydlení veškeré potřebné zařízení,
- zda má bydlení adekvátní standard (vlhko, špatný stav či nedostatek místa),
- jaké jsou názory na sousedství, ve kterém se bydlení nachází,
- jak šťastný je klient programu Bydlení především ve svém domově.

Kritéria úspěšného vyhodnocení pobytu jednotlivce/ rodiny v systému sociálního bydlení ve stanoveném období

- jednatel/ rodina udrží si sociální bydlení
- přestěhuje v období 12 měsíců od nastěhování do komerčního bydlení
- přestěhuje v období 12 měsíců od nastěhování do pobytové sociální služby
- ukončení pobytu úmrtím

Kritéria neúspěšného vyhodnocení pobytu jednotlivce/ rodiny v systému sociálního bydlení ve stanoveném období

- ukončení nájemní smlouva z důvodu neplacení nájemného, porušování pravidel sousedského soužití nebo jiného důvodu, který pronajímatele povede k ukončení nájmu.

4.2.2 Zlepšení zdravotního stavu a životní spokojenosti klientů

- duševního zdraví, tělesného zdraví, omezujícího onemocnění či postižení, užívání drog a konzumace alkoholu (tam, kde to pro klienta představuje problém).

4.2.3 Zlepšení sociální integrace klientů programu

- získání sociální podpory a zvýšení sebeúcty,
- zapojení do komunity a občanského života,
- strukturované a produktivní aktivity a ekonomické integrace,
- zaměření se na nevhodné, kriminální či antisociální chování (tam, kde to pro klienta představuje problém).

4.2.4 Nákladová efektivita Bydlení především

- Nákladová efektivita programu Bydlení především v porovnání s jinými službami pro osoby bez domova.
- Návratnost nákladů, tzn. úspory, které může Bydlení především potenciálně generovat pro jiné typy služeb; Bydlení především např. může přispívat ke snižování nákladů na lékařskou péči, neboť mění způsoby, jakými ji využívají lidé, kteří jsou dlouhodobě bez domova⁸.

5. ZÁVĚR

Naším cílem bylo postihnout nejčastější modely sociálního bydlení a nejefektivnější způsoby vyhodnocování jejich úspěšnosti. Před samotným vyhodnocováním je potřeba vždy zvážit, zda daný způsob je pro konkrétní model ten nejvýhodnější a zda poskytne relevantní výstupy, které jsou od dané evaluace očekávány. Každý model i způsob jeho vyhodnocení má své výhody, které je potřeba využít, nebo nevýhody či úskalí, jež je potřeba vzít v úvahu. Pro posouzení úspěšnosti modelů sociálního bydlení na obci doporučujeme vycházet z konkrétních případů klientů v kontextu aplikovaných modelů a použít metodu nebo kombinaci metod, které poskytnou nejkomplexnější obraz o úspěšnosti aplikace modelu při řešení bezdomovectví nebo bytové nouze klienta.

Hodnocení úspěšnosti modelů sociálního bydlení v obci Veselíčko. V rámci realizace projektu Pilotní ověřování soc. bydlení byla zahájena práce s osobami ohrožené ztrátou bydlení nebo osobami, které již bydlení ztratily.

Modely sociálního bydlení vzhledem k nízkému počtu respondentů a zapojených osob, nemohou být při realizaci projektu vyzkoušeny a porovnány v plném rozsahu. Obec vlastní 10 obecních bytů, z toho 3 jsou vyčleněny pro účely Sociálního bydlení. Realizační tým a vedení obce se, po zhodnocení výhod a nevýhod jednotlivých modelů a na základě zhodnocení možností obce, rozhodlo realizovat sociální bydlení především na základě principů Hosing first.

Styčným bodem projektu je možnost spolupráce se sociální pracovníci po celou dobu pobytu v sociálním bytě s požadovanou intenzitou. Cílem projektu je úspěšnost klienta a hlavně zvýšení kvality jeho života po vstupu do soc. bydlení (jistota, nezadluženost nebo schopnost splácet splátkový kalendář, zaměstnanost, zařazení se do komunity).

PŘÍLOHY:

Příloha č. 1

Hodnocení úspěšnosti pobytu jednotlivce/ rodiny (dle cílových skupin) v systému sociálního bydlení ve stanoveném období

Tabulka č. 1: Klienti v systému sociálního bydlení ve Veselíčku

Cílová skupina	Hodnotící období	Neubytovaní žadatelé	Vyřazení žadatelé	Ubytovaní	Účastníci, kteří si bydlení udrželi	Účastníci, kteří odešli do jiného standardního bydlení	Účastníci, kteří odešli do soc. služby	Účastníci, kteří si bydlení neudrželi	Zemřelí
Osoby ohrožené sociálním vyloučením									
Samoživitelky / samoživitelé									
Rodiny s dětmi									
Osoby se zdravotním postižením									
Senioři									
Oběti domácího násilí									
Osoby opouštějící instituce									
Osoby opouštějící pěstounskou péči nebo ústavní zařízení pro děti									
Celkem									

LITERATURA:

Tištěné zdroje:

1., HRADECKÝ, I. a kol. 2012. *Souhrnný materiál pro tvorbu Koncepce práce s bezdomovci v ČR na období do roku 2020: (verze po 2. kole připomínek)*. Praha.

Elektronické zdroje:

2., Vídeňská lekce: na sociální byty musí dosáhnout všichni, nejen chudí,

https://ekonomika.idnes.cz/socialni-bydleni-viden-gemeindebau-dts-/ekozahranicni.aspx?c=A161015_154104_eko-zahranicni_san stránka | 12

3., Sociální bydlení, dostupné z:

<http://docplayer.cz/172114060-Socialni-bydleni-tym-autoru-marie-hladka-zuzana-rennerova-katerina-almani-tumova.html>

6., Jahoda R., J. Godarová, 2017, Odhad nákladů veřejných rozpočtů vynakládaných na jednoho nezaměstnaného z roku 2016. Dostupné z:

http://praha.vupsv.cz/Fulltext/vz_412.pdf

4. Sociální bydlení, dostupné z:

http://www.socialnibydeni.mpsv.cz/images/soubory/HF/vod_do_Housing_First_MPSV_2019.pdf

5., Metodiky RRH, dostupné z:

<https://dokumenty.osu.cz/fss/publikace/metodika-zabydleni-rodin.pdf>

7., Ukázka testu věrnosti principům modelu HF, dostupné na:

http://housingfirsttoolkit.ca/wp-content/uploads/Pathways_Housing_First_Fidelity_Scale_ACT_2013.pdf

8., "Rapid Re-Housing", dostupné z:

https://socialnibydeni.org/wp-content/uploads/2018/12/RRH_Zaverecna-evaluacni-zprava_web.pdf